

SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Idea Bank S.A. oraz Grupa Kapitałowa Idea Bank S.A. prowadząc działalność operacyjną narażone są na następujące podstawowe rodzaje ryzyka: kredytowe, płynności, rynkowe (w tym ryzyko stóp procentowych, ryzyko walutowe) ryzyko operacyjne, ryzyko braku zgodności.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych Grupy Kapitałowej i ma na celu zapewnienie rentowności działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętych przez Grupę tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz regulacje zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Kredytowy Banku,
- komórki organizacyjne zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- komórki kontroli (w tym komórka audytu wewnętrznego oraz komórka compliance),
- wybrane komórki organizacyjne jednostek zależnych.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie. Rada Nadzorcza akceptuje strategię, kluczowe polityki zarządzania ryzykiem i wielkość akceptowalnego poziomu ryzyka. Prowadzi przeglądy głównych obszarów ryzyka, trybu identyfikacji zagrożeń oraz procesu ustalania i monitorowania działań naprawczych.

Zarząd Banku odpowiada za wdrożenie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem, zgodnego z wymogami regulacyjnymi oraz przyjętymi założeniami strategicznymi. Zakres ten obejmuje takie czynności jak: identyfikację, pomiar, monitorowanie i kontrolę, raportowanie, podejmowanie działań zaradczych, a także przeglądy i weryfikacje procesu zarządzania wybranym rodzajem ryzyka. Zarząd ponadto odpowiada za ustanowienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu podejmowanego ryzyka, podział odpowiedzialności zapewniający niezależność funkcji pomiaru i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, wprowadzenie i aktualizację strategii zarządzania ryzykiem.

Ze względu na szeroki aspekt i przenikanie poszczególnych rodzajów ryzyka, każdy rodzaj ryzyka posiada komórkę wiodącą, która jest odpowiedzialna za koordynację procesu zarządzania danym rodzajem ryzyka. Komórki te odpowiadają za identyfikację, pomiar, monitoring i koordynację działań zaradczych w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka. Do zadań komórek należy także opracowywanie procedur realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykiem.

W Banku funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, której celem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. W celu zapewnienia zgodności działania Banku z odpowiednimi prawami, przepisami oraz standardami, w Banku funkcjonuje także wydzielona komórka Compliance, której celem działania jest również właściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Banku. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka.

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkiej wymaganej aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku.

Komitet Kredytowy Banku jest organem opiniodawczym i decyzyjnym, co wynika z przyjętego w Banku trybu podejmowania decyzji kredytowych, rozpatrującym całość spraw związanych z ryzykiem kredytowym bieżących transakcji. Rolą Komitetu jest wsparcie działalności Zarządu Banku w postaci realizacji funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych lub samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznaných uprawnień przez Zarząd Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka kredytowego, opracowanych w formie pisemnej i zatwierdzonych przez Zarząd Banku.

1810031403

Funkcjonujący w Banku wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej dostarcza Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku informacje na temat wielkości ryzyka w działalności Banku, służy ocenie skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych oraz jakości portfela kredytowego.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowanie rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów. Podstawowym celem Banku w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań umożliwiających jej przetrwanie. Nadrzędnym celem zarządzania płynnością jest minimalizowanie ryzyka utraty płynności Banku bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej poprzez zapewnienie zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Zarządzanie płynnością średnioterminową i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu i Rynków Finansowych. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami sprawuje w procesie zarządzania płynnością rolę opiniodawczo-doradczą. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami monitoruje w okresach miesięcznych poziom ryzyka płynności.

Do oceny poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje między innymi następujące miary ryzyka płynności oraz analizy:

1. nadzorcze normy płynności,
2. luki płynności, tj. niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, uwzględniająca wszystkie pozycje ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz pozycje pozabilansowe wg terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym,
3. wskaźniki płynności w wyznaczonych pasmach czasowych wg terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym.

Zarządzanie płynnością opiera się na zestawieniu aktywów i pasywów Banku według urealnionych terminów zapadalności / wymagalności (metoda luki). Pozwala ono na analizę i kontrolę pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Na podstawie zestawienia aktywów i pasywów oraz zestawienia pozycji pozabilansowych Banku, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ustala limity płynności, które na bieżąco są monitorowane i mają na celu ograniczyć w stopniu maksymalnym ryzyko utraty płynności przez Bank.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje wewnętrzne limity płynności nałożone na wybrane miary płynności w zakresie niedopasowanie urealnionych przepływów wynikających z aktywów i pasywów w poszczególnych pasmach czasowych.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Bank przyjmą wartości różniące się od istniejących w dacie początkowego ujęcia, powodując powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Organem wspomagającym Zarząd Banku w zarządzaniu aktywami i pasywami jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO).

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest utrzymanie pozycji wymiany walutowej w granicach niewiążących się z koniecznością utrzymania wymogu kapitałowego w ramach kapitału regulacyjnego.

Polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym sprowadza się do zarządzania pozycjami walutowymi Banku poprzez:

- ustalanie oraz przestrzeganie limitu otwartych pozycji walutowych,
- sporządzanie zestawienia pozycji walutowych Banku w poszczególnych walutach oraz pozycji całkowitej,
- monitorowanie oraz zabezpieczanie operacji generujących różnice kursowe.

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych procedur wewnętrznych, zawierających metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka walutowego.

Podstawowym narzędziem pomiaru ryzyka walutowego w Banku jest model wartości zagrożonej (VaR – Value at Risk), który oznacza potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach walutowych związanych ze zmianami kursów walutowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji.

Bank w ramach prowadzonej działalności operacyjnej dąży do minimalizacji ryzyka walutowego poprzez utrzymywanie wartości pozycji walutowej całkowitej na poziomie niższym od limitu przyjętego w wewnętrznych regulacjach.

1810031403

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej Grupy jest zarządzane na poziomie Banku, ponieważ ze względu na specyfikę działalności spółek zależnych ponoszone przez nie ryzyko jest nieistotne.

Podstawowym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach niezagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.

Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych.

Bank dostosowuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej do rodzaju i skali prowadzonej działalności. W Banku ryzyko stopy procentowej wyznacza się tylko dla księgi bankowej. Bank nie prowadzi działalności handlowej w tym zakresie.

Rodzaje ryzyka stopy procentowej identyfikowane i zarządzane w Banku:

- Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania

Analizę wrażliwości na zmiany rynkowych stóp procentowych dokonuje się w oparciu o metodę zarządzania luką terminów przeszacowań. Aktywa i pasywa dzielone są na wrażliwe bądź niewrażliwe ze względu na możliwość zmian stóp umownych w określonym przyszłym okresie. Wrażliwość dochodu odsetkowego jest miarą określającą zmianę dochodu odsetkowego (w określonym horyzoncie czasowym) wynikającą ze skokowej zmiany stóp procentowych. Miara ta uwzględnia różnicowanie terminów przeszacowań poszczególnych pozycji odsetkowych w każdym z wybranych horyzontów czasowych.

- Ryzyko opcji klienta

Instrumenty zawierające opcje klienta obejmują kredyty i pożyczki pieniężne dające kredytobiorcy (pożyczkobiorcy) prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu (pożyczki) oraz niektóre rodzaje depozytów pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, bez żadnych sankcji dla klienta. Istota metody analizy ryzyka opcji polega na badaniu wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na skłonność klientów do wycofywania się z zawartych przez nich umów. Badaniem objęty jest osobno portfel depozytów bieżących, portfel depozytów terminowych oraz portfel kredytowy.

- Ryzyko bazowe

Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) bazowych stóp procentowych instrumentów (mających te same okresy przeszacowania) generujących przychody i koszty odsetkowe. Kiedy stopy procentowe ulegają zmianie, takie niedopasowanie stóp procentowych może wywołać zmiany w przepływach środków pieniężnych pomiędzy aktywami, a pasywami o podobnych terminach płatności lub częstotliwości przeszacowania, a opartych na różnych stopach bazowych.

- Ryzyko krzywej dochodowości

Ryzyko krzywej dochodowości polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu, staje się stromy lub ulega odwróceniu, w cyklu stopy procentowej. Metoda analizy ryzyka krzywej dochodowości polega na badaniu wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany w relacji pomiędzy stopami procentowymi dla różnych okresów. Analiza przeprowadzana jest łącznie dla wszystkich walut w oparciu o całkowite luki przeszacowań.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest drugim (po ryzyku kredytowym) podstawowym ryzykiem w działalności Banku. Jednostką zarządzającą ryzykiem operacyjnym w Banku jest Departament Ryzyka Operacyjnego.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym zgodnie z ustaloną przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym, która uwzględnia regulacje ostrożnościowe wynikające z prawa bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji instytucji nadzoru, przyjętą w Banku definicję ryzyka operacyjnego, docelowy profil ryzyka operacyjnego oraz ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również zakłada ciągle doskonalenie procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności prowadzonej przez Bank. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie procesy i systemy związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe świadczone w ramach przedmiotu działalności Banku. W systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego jako organ opiniodawczy – doradczy dla Zarządu Banku.

W Banku funkcjonuje system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany systemem informatycznym.

Bank zarządza także ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej Idea Bank, poprzez analizę zdarzeń operacyjnych w spółkach zależnych jak również poprzez stosowanie w miarę możliwości jednolitych zasad zgodnych z zasadami zarządzania ryzykiem stosowanymi w Banku. Spółki Grupy Kapitałowej Idea Bank przekazują do Departamentu Ryzyka Operacyjnego Banku informacje o zdarzeniach / incydentach dotyczących ryzyka operacyjnego oraz stosują spójne z Bankiem zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Do wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę standardową zgodnie z art. 317 Rozporządzenia CRR.

1810031403

Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku realizowane jest zgodnie z założeniami „Polityki zgodności Idea Bank S.A.”. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest kształtowanie i utrwalenie wizerunku Banku jako instytucji godnej zaufania, działającej zgodnie z przypisanymi prawami i przyjętymi standardami rynkowymi, w sposób rzetelny i uczciwy oraz przeciwdziałanie wystąpieniu negatywnych skutków, takich jak sankcje prawne, straty finansowe oraz utrata reputacji, w tym wiarygodności Banku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę i monitorowanie ryzyka, ograniczanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Bank prowadzi monitoring zmian w otoczeniu prawnym i regulacyjnym, dokonuje oceny wpływu zmian na działalność instytucji oraz podejmuje odpowiednie działania dostosowawcze mające na celu zapewnienie zgodności działania Banku wobec nadchodzących bądź zaistniałych zmian.

W Banku funkcjonuje proces zbierania informacji o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich powstania, umożliwiając dokonanie pomiaru i oceny ryzyka braku zgodności. Ocena ryzyka braku zgodności obejmuje oszacowanie potencjalnych negatywnych skutków zidentyfikowanych przypadków nieprawidłowości oraz prawdopodobieństwa zmaterializowania się ryzyka braku zgodności.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności polega na identyfikacji kluczowych, w aspekcie potencjalnie negatywnych skutków ryzyka braku zgodności, obszarów działalności Banku w celu eliminacji stwierdzonych niezgodności lub minimalizowania skutków ryzyka braku zgodności, a także podejmowania wyprzedzających działań zaradczych. Monitoring ryzyka braku zgodności obejmuje również prowadzenie cyklicznych testów zgodności mających na celu dodatkową weryfikację przestrzegania przez Bank przepisów prawa i regulacji wewnętrznych Banku.

Ograniczanie ryzyka braku zgodności obejmuje działania prewencyjne oraz ograniczające.

Działania prewencyjne polegają w szczególności na ocenie nowych modeli biznesowych, w tym warunków oferty produktowej Banku oraz działań reklamowych i marketingowych Banku, propagowaniu norm i wartości etycznych, zapewnieniu pracownikom dostępu do szkoleń i wymaganych informacji w zakresie realizacji polityki zgodności. Działania ograniczające polegają na cyklicznej weryfikacji statusu prowadzonych w Banku działań mających na celu ograniczenie ryzyka wobec zidentyfikowanych przypadków braku zgodności.

Raportowanie obejmuje wyniki oceny ryzyka braku zgodności oraz oceny ryzyka utraty reputacji wraz ze wskazaniem działań podjętych przez Bank w celu ograniczenia ewentualnego ryzyka, najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego wraz z informacją o podjętych działaniach dostosowawczych. Odbiorcami raportów są Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględni ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty zależne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Grupy realizowane jest na poziomie Banku. Ma ono na celu utrzymywanie funduszy własnych Banku jak i Grupy na poziomie nie niższym niż ustanowione wymogi nadzorcze uwzględniające wszystkie nałożone bufory.

W ramach wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego w tytule kapitału regulacyjnego Bank stosuje metody wynikające z Rozporządzenia CRR, w tym w szczególności:

- metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- uproszczoną technikę ujmowania zabezpieczeń, w której waga ryzyka kontrahenta jest zastępowana wagą ryzyka zabezpieczenia (jego wystawcy),
- metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego,
- metodę standardową dla ryzyka korekty wyceny kredytowej,
- metodę podstawową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego,
- metodę terminów zapadalności do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych,

Zarządzanie ryzykiem inwestycji w spółki zależne

Nadzór nad spółkami zależnymi sprawują Członkowie Zarządu Banku zgodnie z podziałem obowiązków zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Idea Banku. Nadzór dokonywany jest przez Departament Nadzoru Właścicielskiego i Konsolidacji, podległy Członkom Zarządu Idea Banku, którym powierzono nadzór nad Spółkami Zależnymi. W ramach zarządzania ryzykiem inwestycji jak i nadzoru Bank szczegółowo określa zasady własne oraz dla podległych spółek do przestrzegania których je zobowiązuje, w szczególności:

- zasady sprawowania nadzoru nad spółkami, w których Bank zaangażowany jest kapitałowo,
- zasady zarządzania ryzykiem w spółkach zależnych i Grupie Idea Bank, w tym ryzykiem kredytowym, ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym, ryzykiem płynności i ryzykiem operacyjnym,
- zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w spółkach zależnych,
- nałożone na spółki zależne obowiązki w zakresie raportowania,
- zasady tworzenia i monitorowania budżetu Grupy Idea Bank w oparciu o dane zawarte w budżetach spółek zależnych oraz zasad wewnętrznych rozliczeń.

1810031403

Sprawowanie nadzoru właścicielskiego w spółce ma na celu zabezpieczenie interesów Banku przez zapewnienie realizacji celu, dla którego Bank uczestniczy w spółce, w szczególności przez realizację uzgodnionych z Bankiem założeń w zakresie realizacji planu finansowego spółki. Kontrola ryzyka inwestycji w spółce zależnej służy zabezpieczeniu interesów Banku wynikających z działalności biznesowej spółki przez zapewnienie osiągnięcia przez spółkę uzgodnionych z Bankiem wartości parametrów biznesowych i/lub finansowych.

Za zarządzanie ryzykiem inwestycji w spółki zależne na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który dla celów zarządzania operacyjnego, powołał komitety: Komitet Kredytowy, Komitet Ryzyka Operacyjnego oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Komitety odpowiedzialne są za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym, monitorowanie poziomu ryzyka, a także wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętej przez Zarząd Banku strategii w ramach limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych. Bank monitoruje, ewidencjonuje i zarządza poszczególnymi rodzajami ryzyka w ujęciu skonsolidowanym, tj. zarówno na poziomie Banku oraz w ujęciu całej Grupy.